

Vážená rado, Vážení radní, Vážený pane generální řediteli

V průběhu minulého týdne se na Náš spolek obrátilo několik rozhořčených občanů, s žádostí o pomoc. Jedná se o občany sledující vysílání Vaši ČT a tedy i plátce koncesionářských poplatků.

Předmětem jejich rozhořčení byla událost, která se udála dne 26.1.2025 v pořadu Otázky Václava Moravce. V druhé hodině v čase okolo patnácté minuty, diskutoval pan Václav Moravec s europoslankyní Kateřinou Konečnou o politické situaci na Slovensku a o předsedovi vlády SR Robertu Ficovi.

Přestože se jedná o demokraticky zvoleného předsedy vlády, přirovnal Roberta Fica k Adolfu Hitlerovi. Dle názorů občanů, kteří se na náš spolek obrátili a v neposlední řadě i našeho se jedná o nevhodně zvolené přirovnání a hrubé porušení kodexu ČT. Domníváme se, že by se tímto prohřeškem měla zabývat rada ČT a vedení České televize. Dle Našeho názoru by moderátor a zaměstnanec ČT neměl vyjevovat svoje názory na diskutované téma, ale měl by se chovat vyváženě, slušně a profesionálně.

Postavíme-li si vedle sebe osobu Adolfa Hitlera a Roberta Fica, přestože oba, dle slov pana Václava Moravce, byli demokraticky zvoleni, může to v divácích evokovat srovnání masového vraha, válečného zločince a člověka zodpovědného za genocidu milionů lidí se slovenským předsedou vlády Robertem Ficem.

Navíc okolnosti zvolení Adolfa Hitlera byli poněkud odlišné než okolnosti, které provázely zvolení slovenského předsedy vlády. Tento soukromý výklad historických událostí by neměl být prezentován v pořadu, který je placen z veřejných prostředků.

Věříme, že se Naší stížnosti budete zabírat a z chování Vašeho zaměstnance vyvodíte patřičné důsledky.

S pozdravem zůstávám

Mgr. Krejčí

Vážený pane magistře,

Rada České televize od Vás dne 4. 2. 2025 obdržela stížnost na pořad Otázky Václava Moravce ze dne 26. 1. 2025. Ve své stížnosti vznášíte výhrady proti způsobu, jakým moderátor pořadu Václav Moravec vedl diskuzi týkající se osoby slovenského premiéra Roberta Fica s jedním z hostů pořadu, europoslankyní Kateřinou Konečnou. Konkrétně namítáte, že moderátor zmíněného pořadu se dopustil porušení Kodexu České televize tím, že přirovnal, dle Vašeho názoru, Roberta Fica k Adolfu Hitlerovi.

Rada České televize si pro účely projednání Vaší stížnosti vyžádala stanovisko generálního ředitele ČT k celé věci. Ke své odpovědi Radě připojil generální ředitel vyjádření redakce a zápis z jednání Etického panelu ČT, který se situací na žádost generálního ředitele rovněž zabýval. Rada měla též k dispozici záznam celého pořadu.

Nejprve je nutné vyjasnit, v jakém kontextu zazněl Vámi kritizovaný výrok moderátora. Diskuze tří hostů zmíněného pořadu (europoslankyní Kláry Dostálové, Danuše Nerudové a Kateřiny Konečné) dospěla v druhé části relace k tématu postoje slovenského premiéra Roberta Fica k zahraniční politice vůči Rusku. V návaznosti na to Václav Moravec nastolil otázku postoje slovenské veřejnosti ke krokům Roberta Fica, přičemž zmínil demonstrace, které v uplynulých týdnech vyjadřovaly nesouhlas s postupem současné slovenské vlády. Legitimitu kroků slovenského premiéra hájila Kateřina Konečná argumentací poukazující na to, že Robert Fico byl zvolen premiérem v řádných volbách a že svými kroky prosazuje zájmy své země. Reakce moderátora ve formě otázky byla následující: *„Myslíte, že tato absolutní slova tedy platí za každou cenu, když si němečtí občané zvolili Adolfa Hitlera? Ne, ale kde je ta hranice, kdy opozice může diskutovat?“*

Jak z kontextu diskuze vyplývá, účelem příkladu, v němž figurovala osoba Adolfa Hitlera, nebylo nade vší pochybnost přirovnat Roberta Fica k Adolfu Hitlerovi, nýbrž připomenutí historicky správného faktu o nástupu Hitlera k moci. Záměrem moderátora byla snaha konfrontovat Kateřinu Konečnou s příliš generalizující povahou předložených argumentů.

Ačkoliv Rada ČT chápe moderátorovu snahu dostat užitím výše uvedené argumentace roli kvalifikovaného oponenta, nepovažuje zároveň předmětný výrok za přiměřený dané situaci a v návaznosti na to doporučuje, aby moderátoři (nejen) politických diskuzí pečlivě vážili užitou argumentaci, a to zejména ve snaze omezit přílišné akcentování emočního rozměru vedených diskuzí. O tomto svém postoji bude Rada ČT informovat vedení České televize.

Za Váš podnět Vám tímto děkujeme, stejně jako za důvěru, s jakou se obracíte na Radu České televize.

S pozdravem

Mgr. Karel Novák
předseda Rady České televize

Rada České televize

V Praze dne 24. února 2025

Vážení členové Rady,

dne 4. února 2025 mi byla Radou ČT předložena k vyjádření stížnost Mgr. Krejčího týkající se pořadu Otázky Václava Moravce ze dne 26. ledna 2025.

Stěžovatel kritizuje fakt, že moderátor v diskusi s europoslankyní Kateřinou Konečnou o aktuální politické situaci na Slovensku použil v souvislosti s osobou premiéra Roberta Fica paralelu s Adolfem Hitlerem. Podle stěžovatele se jedná o nevhodné, zavádějící přirovnání a dovozuje z toho hrubé porušení Kodexu ČT. Následně přišly do České televize ještě další dvě stížnosti ve stejném duchu adresované přímo generálnímu řediteli.

Redakce ve svém stanovisku, které jsem si vyžádal, odmítá, že by moderátor srovnával R. Fica s A. Hitlerem. Podle redakce toto jasně vyplývá z kontextu debaty a moderátor pouze na základě historické analogie konfrontoval hosta s jeho absolutním a zobecňujícím tvrzením.

Protože se jedná o citlivou záležitost, kterou redakce a stěžovatelé (zástupci divácké veřejnosti) vnímají a interpretují protichůdně, rozhodl jsem se obrátit na Etický panel ČT s žádostí o posouzení, zda podle názoru EP došlo ze strany moderátora debaty v inkriminované pasáži k porušení Kodexu ČT, či nikoliv.

Na svém zasedání dne 17. února 2025 dospěl Etický panel ČT jednomyslně k závěru, že moderátor Václav Moravec použitím zmínky o A. Hitlerovi porušil čl. 6, odst. 5 Kodexu ČT, konkrétně že porušil svůj závazek dbát na dodržování pravidel čestné vedené diskuse, neboť do ní zbytečně vnesl mimořádně emočně nabitý příměr, který v daném kontextu nesplnil účel a diskusi na dané dílčí téma fakticky ukončil. S tímto závěrem se ztotožňuji a v tomto duchu budu také informovat ředitele divize Zpravodajství a publicistika. Usnesení č.1/2025 Etického panelu ČT včetně odůvodnění příkládám v příloze, stejně tak i stanovisko redakce.

S pozdravem

*Přílohy:**stanovisko redakce**Usnesení Etického panelu ČT č.1/2025 ze dne 17.2.2025*

Dobrý den,

děkujeme za zpětnou vazbu a dotaz. Jsme si vědomi, že argumentace moderátora Václava Moravce vyvolala silný ohlas a že sáhl k velmi křiklavému příkladu z dějin.

Nicméně: nemůžeme souhlasit, že Václav Moravec přirovnal Roberta Fica k Adolfu Hitlerovi, jakkoli Kateřina Konečná se v tomto duchu ohradila a tuto interpretaci mu podsunula. Nikoli. Debata probíhala takto:

Kateřina Konečná hájila kroky Roberta Fica a jeho ohrazení se proti kritice od zahraničních státníků slovy, že Roberta Fica si lidé zvolili a on hájí jejich zájmy. Moderátor se zeptal, zda tato slova platí absolutně a použil příměr, že A. Hitlera si lidé také zvolili. Z kontextu a nedořečené věty („aniž bych chtěl...“) je zřejmé, že se přímého srovnání obou osob nedopustil, a dokonce to chtěl takto explicitně zdůraznit. Na základě historické analogie pouze konfrontoval hosta s jeho absolutním a zobecňujícím tvrzením, nic více a nic méně.

Otázku moderátora je nutné vnímat v kontextu a tak, jak byla přesně vyslovena – opak je zkreslením situace a vytržením z kontextu.

S úctou

Martina Riebauerová

zástupkyně šéfredaktora zpravodajství a publicistiky - diskusní pořady

Zápis z jednání Etického panelu ČT 17. 2. 2025

Etický panel České televize dne 17. 2. 2025 projednal zadání Generálního ředitele České televize, Mgr. Jana Součka, ze dne 13. 2. 2025 dle podkladů zaslaných generálním ředitelem České televize. Etický panel České televize jednal ve složení Mgr. Alžběta Bajgartová, Mgr. Jan Hanák, Mgr. Božena Jirků, MUDr. Michal Sojka a JUDr. Maxim Tomoszek, Ph.D. (předseda).

Projednávaný případ a na něj navazující otázky byly v podkladových materiálech zaslaných generálním ředitelem ČT vymezeny takto:

„Vážení členové Etického panelu,

dne 4. února 2025 požádala Rada ČT generálního ředitele o vyjádření ke stížnosti týkající se pořadu Otázky Václava Moravce vysílaného dne 26. ledna 2025.

Stěžovatel kritizuje fakt, že moderátor v diskusi s europoslankyní Kateřinou Konečnou o aktuální politické situaci na Slovensku použil v souvislosti s osobou premiéra Roberta Fica paralelu s Adolfem Hitlerem. Podle stěžovatele se jedná o nevhodné, zavádějící přirovnání a dovozuje z toho hrubé porušení Kodexu ČT. Následně přišly do České televize ještě další dvě stížnosti ve stejném duchu adresované přímo generálnímu řediteli.

Redakce ve svém stanovisku, které jsem si vyžádal, odmítá, že by moderátor srovnával R. Fica s A. Hitlerem. Podle redakce toto jasně vyplývá z kontextu debaty a moderátor pouze na základě historické analogie konfrontoval hosta s jeho absolutním a zobecňujícím tvrzením.

Protože se jedná o citlivou záležitost, kterou redakce a stěžovatelé (zástupci divácké veřejnosti) interpretují protichůdně, rozhodl jsem se obrátit na Etický panel ČT s žádostí o posouzení, zda podle názoru EP došlo ze strany moderátora debaty v inkriminované pasáži k porušení Kodexu ČT, či nikoliv.“

K zadání Generálního ředitele ČT byly přiloženy tyto přílohy:

- Stížnost Mgr. Krejčího
- Stížnost D. Štichové
- Stížnost Asociace společenských klubů
- Stanovisko redakce
- Odkaz na pořad: 26. ledna 12:00 - Otázky Václava Moravce

Projednání předložených otázek Etickým panelem ČT

Výsledkem jednání bylo následující usnesení schválené jednomyslně všemi přítomnými členy Etického panelu ČT:

Usnesení č. 1/2025:

Zmínění osoby A. Hitlera moderátorem v pořadu Otázky Václava Moravce dne 26. ledna 2025 bylo porušením čl. 6 odst. 5 Kodexu ČT.

Odůvodnění:

Při projednávání zadání generálního ředitele ČT vycházel Etický panel ze zaslaných podkladových materiálů.

Při odpovědi na položenou otázku vycházel Etický panel ČT z ustanovení čl. 6 odst. 5 Kodexu ČT: *„Moderátoři diskusních pořadů České televize jsou povinni zachovávat nestrannost. Divák by neměl z jejich vystupování v pořadu poznat, jaký k diskutovanému problému nebo diskutujícím zaujímají postoj. Moderátoři vždy iniciují otevřenou výměnu názorů mezi pozvanými diskutujícími, současně však dbají na dodržování pravidel čestně vedené diskuse.“*

V citovaném ustanovení spatřuje Etický panel ČT několik povinností, které byly v situaci popsané v zadání generálního ředitele ČT relevantní: povinnost zachovávat nestrannost, povinnost iniciovat otevřenou výměnu názorů mezi diskutujícími a dbát na dodržování pravidel čestně vedené diskuse. Úkolem moderátora je tedy podle EP ČT diskusi moderovat, což zahrnuje zejména úkol zajistit její řádný průběh a odpovídající prostor pro všechny účastníky. V návaznosti na ustanovení čl. 6.1 Kodexu ČT je také povinností moderátora zajistit vyváženost diskuse, tj. sehrát roli kvalifikovaného oponenta, především uváděním protikladných, v diskusi nezastoupených argumentů, pokud tuto roli neplní diskutující. Moderátor musí tuto roli plnit nestranně a z jeho vystupování nemá být patrné, jaký má k diskutovanému problému nebo k diskutujícím postoj.

Z hlediska konkrétní posuzované situace, která byla předmětem stížnosti, Etický panel ČT v první řadě zdůrazňuje, že podle jeho názoru nešlo o přirovnání slovenského premiéra R. Fica k A. Hitlerovi nebo k vytvoření paralely mezi těmito osobnostmi. Po pečlivém rozboru obsahu pořadu dospěl Etický panel ČT k závěru, že moderátor V. Moravec v dané pasáži pořadu oprávněně plnil roli kvalifikovaného oponenta diskutující K. Konečné, protože tuto roli neplnila v dané části diskuse v potřebné míře žádná z dalších diskutujících, což bylo částečně také důsledkem nevyváženosti obsazení pozic diskutujících. Po obsahové stránce bylo položení otázky, jaké jsou hranice legitimacy plynoucí ze zvolení určitého reprezentanta v demokratických volbách, plně na místě, neboť je relevantní z hlediska hodnocení aktuální situace na Slovensku, která byla předmětem debaty, ale i v kontextu situace v jiných státech, které byly v diskusi zmíněny, a rovněž situace v ČR, např. ve spojení s volbami, které proběhnou na podzim tohoto roku.

Etický panel ČT však považuje za nevhodnou formu, jakou byla tato otázka v diskusi předložena, tedy konkrétně vnesení odkazu na skutečnost, že i Adolf Hitler byl demokraticky zvolen. Etický panel ČT zdůrazňuje, že použití takto extrémního historického příkladu neodpovídalo dosavadnímu průběhu debaty, a to z obsahového hlediska i z hlediska intenzity a způsobu prezentace argumentů. Jde totiž o emočně velice nabitý a kontroverzní argument, který může pro diváky debatu zkreslovat, vytvářet nevhodné

ukotvení a zároveň za určitých okolností být argumentačním faulem (tzv. *reductio ad Hitlerum*).

Má být proto používán jen tehdy, je-li to skutečně nezbytné a v kontextu probíhající diskuse na místě, s důrazem na to, aby nešlo o použití posouvající debatu k extrémním paralelám nebo zjednodušující situaci v důsledku nezohlednění komplexních historických, společenských a dalších souvislostí. Jakkoli byla z pohledu Etického panelu ČT problematika mezi demokratické legitimity reprezentantů zvolených ve volbách v daném kontextu plně relevantní, pro její otevření bylo nejen postačující, ale dokonce vhodnější použít jiné příklady a rámovat položenou otázku jiným kontextem. Důsledkem použití příkladu A. Hitlera totiž v daném kontextu bylo faktické ukončení diskuse na dané téma, položená otázka nebyla zodpovězena a podrobnější rozbor hranic demokratické legitimity neproběhl.

Etický panel ČT dále zvažil skutečnost, že se jedná o hlavní diskusní pořad České televize jako média veřejné služby. Tento pořad a způsob, jakým je v něm vedena diskuse, významně ovlivňuje či dokonce nastavuje standard veřejné debaty v českém veřejném prostoru. Není možné akceptovat použití historického příkladu A. Hitlera jako běžnou součást veřejné debaty, neboť by se tím otevřel prostor pro devastaci diskusního prostoru. Etický panel ČT také vzal v potaz, že šlo o příměr použitý poprvé moderátorem pořadu, jehož rolí je debatu moderovat, tj. dbát na její čestný průběh, nikoli ji vyostřovat používáním extrémních příkladů. Moderátor je v odlišné roli než ostatní účastníci diskuse, neboť u něj se očekává, že jako profesionál bude hluboce a kvalitně připravený na možné argumenty, které mohou v diskusi zaznít, i z hlediska toho, jak na ně má reagovat, že bude schopen v reálném čase hodnotit vhodnost svých vstupů do diskuse a jejich celkové vyznění v kontextu pořadu jako celku a jeho vnímání diváky.

Po celkovém zhodnocení výše uvedených argumentů v kontextu konkrétní situace, která je předmětem zadání, dospěl Etický panel ČT k závěru, že moderátor pořadu Otázky Václava Moravce dne 26. ledna 2025 neporušil svou povinnost vystupovat nestranně, iniciovat diskusi a zajišťovat její vyváženost. Porušil však svůj závazek dbát na dodržování pravidel čestně vedené diskuse, neboť do ní zbytečně vnesl mimořádně emočně nabitý příměr, který v daném kontextu nesplnil účel a diskusi na dané dílčí téma fakticky ukončil.

Etický panel ČT, 17. 2. 2025

Předseda:

JUDr. Maxim Tomoszek, Ph.D.

Členové:

Mgr. Alžběta Bajgartová

Mgr. Jan Hanák

Mgr. Božena Jirků

MUDr. Michal Sojka